

Дејан Алексић

ИНДИГО

ЗАКУП

Становао сам кратко у дворишној кућици на имању старог брачног пара. Младост ми је дозвољавала задовољство и у оскудици. Њихова кућа, нешто већа, била је окренута ка улици. Кад год бих одлазио да платим кирију, навлачили су завесе на прозор. Било је тихо у том дому. Једном чак толико да сам чуо муву у суседној соби. Жена је, по налогу гостољубља, обично журила да пристави воду за кафу. Он се сметањачки врзмао тражећи наочаре и налазио их увек на истом месту. Потом би ми се придружили за столом. Били су то кратки разговори, махом на тему старачких болести и скупоће. Напослетку, остајала би новчаница спуштена на сто. И њих двоје, који ћутке седе, држећи се за руке, као да је пред њих банула нека мала, безгласна невоља.

DOMESTOS IN FABULA

Пошто је почистила редакцију, спремачица излази у врт да запали цигарету. Унутра је сада јак мирис хемикалија. Лаки привид спокоја у неред. Рукописи положени на столу као тела пред обдукцију, иако тек треба да дођу на свет. А свет је пун дивних приказа: степе, козе у брдима, фонтане, балкони. Наравно, ту су и вртови, у којима спремачице, кроз омче од дима, у мислима преуређују неки мали свет.

ОПСТАНАК

Залупила је врата за њим и бризнула у плач. По ко зна који пут. Сад ће нешто разбити, шапуће својој жени пензионер из суседног стана. Утишава ТВ, истеже врат у ослушкивању. Мали степски глодари безвучно претрчавају екран. Човек очекује напето. И заиста, нешто керамичко разбије се о зид који их дели. Крхотине се најзад смире на поду. Потом накратко завлада тишина, док он не врати тон омиљеној емисији на каналу *Animal Planet*. Мрмља нешто себи у браду. Жена га не слуша. У кухињи је и повија се ка рерни да провери како напредује пита бундевара. Замисли, довикне јој, текуница својим гласом упозорава друге на опасност, иако на тај начин постаје плен.

ИНДИГО

Претурајући по старудији на тавану родитељске куће, нашао сам пресавијен свежањ индиго хартије. Већина листова била је већ коришћена. Моји први рукописи прошли су кроз њих, троструко рођени у плавим отисцима. Још могу да оставе

модрикаст траг на врховима прстију. Покушавам да прочитам нешто с полеђине, обрнути стих или реченицу, као у огледалу. Копије су ко зна где, али обрнут живот је ту. Као на кожи. На неким местима метално телашце графеме ударило је толико снажно да се види словна рупица. Кроз њу се може провирити на обе стране. Али не знам с које сам.

КОД СЛИКАРА

За Ђ. и Д.

Пре много година, посећивао сам једног старог акварелисту. Стан је најчешће био у нeredу – истовремено самачка кухиња и атеље. Тражећи нешто на столу, мајсторова рука би понекад залутала између лакова и шерпице с подварком. У таквим приликама жалио се на ослабљен вид. Наравно да сам запамтио многе пејзаже, неоштар додир неба и воде, мутне грмове у даљини – ту где је васпитач обојене воде пустио да две-три капи раде по своме. Ипак, најотпорнији у мом долазећем заборау и даље је један ситан инсект. Остао је заувек заробљен у акварелном потоцу. Ја сам његов Ноје. А нигде копна на видику.

ТИХА ЈЕ САМО ДЕСА

Најсавршенија грађевина на свету је термитњак. Блатна катедра од очврсла од плувачке и измета. Тако каже Р. Он није архитекта, нити инжењер. Није ни верник. Р. је, напосто, човек који воли кафану. Бира оне старинске, задимљене, с карираним столњацима и шанкеркама што дувају у чаше док их бришу између два напада мигрене. Ено га, прича о мрављем комунизму, где је бог заједница. Стиже нова тура. Људи га воле и поштују, онако како се поштују и воле доброћудни лудаци. Надмећу се с њим у бескорисном знању. Сада су већ сви неподношљиво бучни. Тиха је само Деса, шанкерка. Седи за зидом испијених флаша. Повремено протрља водњикаве плаве очи, усађене дубоко у лице, као печати на уговору с тугом.

CLIMBING BOYS

На помен благе грлобоље, неко из друштва за шанком пружа ми негро бомбону. Избегавао сам их као дете, онако тврде и незграпне, у препознатљивом омоту с којег се осмехује оцахар. „Негро, оцахар вашег грла.“ Тај рекламни слоган ме је прогањао, опасно претећи да прерасте у принудне мисли. Ко ме би пријало да свој душник замишља као димњак улепљен катраном? Још и та прича о срећи и хватању за дугмад... Све је то велика завера повезана с празноверјем. Опскурна тајна друштва, по свему судећи, не заобилазе ни кондиторску индустрију.

Певао сам у школском хору и наставница музичког увек је имала спремну кесицу бомбона за нас. Хајде, била је упорна, свако по једну. Годинама касније

нашао сам текст о лондонским дечацима, махом из сиротишта, коришћеним као живи алат за чишћење димњака. Улазили би кроз огњиште и верали се до узаног отвора на врху, лактовима стружући гареж и чађ. Угушене су извлачила мања деца, спуштана наглавачке, глежњева везаних конопцем.

Хоћемо ли и данас Корнелија Станковића, наставнице?

Кад год ме заболи грло, стрепим да ће се неки дечачић фатално заглавити у њему. И тада нагонски запекушим. Певам и вртим дугме на кошуљи. Све док из димњака не извири ситно лице, црно и масно од катрана.

ЈЕДНОМ ДАВНО

Свака прича која почиње „једном давно” рачуна на то да је заборав алкави часовничар с тремором руку. Дакле, једном давно каснио сам у школу. Без нарочитог повода. Једноставно, био сам дете које уме да се заигра. Време је углавном дремало иза мојих леђа и знало да ме тек понекад куцне по рамену, у часовима моје бучне радости. Задихано утрчавам у празно и тихо школско двориште. Врата великог хола су закључана. На њима је обавештење о нерадним данима због великог празника. Не чују се чак ни птице с оближњег дрвореда. Изгледа као да је свет некуд продужио без мене. Покушавам сада да се сетим шта је даље било. Забога! – очајава онај часовничар. Још једна опругица излеће му из руку и запада негде испод стола, у таму старију од сваког сећања.

ЛИГА ШАМПИОНА

Играју наши. Велики зелени екрани висе над кафанском гужвом дуж промене. Понегде се и запева која навијачка. О нацији, слави и метафизичкој правди која увек дође. Добро нам иде, али знамо да на добро често не изађе. Између столова, све пазећи да не засмета, провлачи се једноруки дечак. Гости су дарезљиви, вернички ганути. Тек накратко, кад келнерица зањише куковима носећи нову туру, тај хришћански очињи сјај доплане мало лизнут другачијом ватром. Ево гола! Урлик и звекет флаша. Од говора остају само крупне паролe и фраземи. Срећа не тражи много од језика. Наравно, ту је и плесак. Да не знамо да је од дланова, тај тутањ би у нас утерао митски страх. Дечак се једнако радује, али само очима.

ОКО СВЕДОКА

Била је једна шупа иза наше куће. И на једној од укрштених дасака – чвор, налик оку. Око сведока. Увек ми је требало мало времена да се привикнем на тај поглед. Пред њим сам, сричући слова, листао стрипове у вечна летња поподнева. Фина зрнца прашине лебдела су на узаним светлосним тракама пропуштеним кроз дашчани зид. Скривеног међу старудијом и сенкама, заборављали су ме сви на свету. Да ме оно око није видело, ко би ми поверовао да сам икада био тамо.

РАТЛУК

На семинару о родној равноправности упознајем човека који презише слаткише. Мињон – то звучи крајње нејестиво, каже. Потом набраја: штрудлице, бисквити, пралине пуњене воћем... Начини гадљив израз лица. Марципан, опет, звучи превише медицински; ишлер – као наредба за евакуацију. Остали у друштву се смеју. Овај је пак озбиљан и његово гнушање делује убедљиво. Ево, на пример, ратлук. Моја жена га редовно узима уз кафу, очајан је. Синоћ су, каже он, на тањирићу остале две коцкице. Не можете замислити мој шок када сам ујутро угледао три. Размножавају се! Неко добаци опаску о полној структури ратлука. Људи редом дотурају своје домислице, стижемо до идеја о простој деоби и партеногенези ратлука. Смех сада постаје прегласан. Усред тог циркуса бане водитељка семинара, опомиње да је време за паузу већ одавно истекло. Жене на брзину отварају огледалца и дотерују шминку. Мушкарци се протежу, понеко зевне.